

med i det ødelæggende politiske Liv »til Statens, Samfundets og hendes egen Skade«. Og Kærnen i Kvindegruppen, det var Bondekonerne, dem maatte man bevare for at løbe til politiske Møder; dette kunde tage samme Omfang, »som naar de i sin Tid gik til Bønnemøder i visse Dele af Landet», frygtede Taleren, *endskønt* — som han selv paapegede — Rigsdagsvalg jo kun gik for sig hvert tredje Aar.

Men den virkelige Fare, den, som maatte afværges, mente Professor Kjellén, var, at naar man nu, som Følge af Emigrationen har faaet et saa overvejende Antal Oldinge, til disse skulde lade den store Masse Kvinder komme frem for at deltage i det politiske Liv. De kvindelige Bidrag til Statslivet har vi haft nok af, de *mandlige* maa fremfor alt komme til at gøre sig stærkere gældende, det er derhen, at Bestræbelserne bør bære. »Mændene har ikke fortjent et saadant Mistillids-votum, som at Kvinderne skulde faa politisk Stemmeret«, syntes Hr. Kjellén. Intet var saa farligt, ikke engang Kønshadet (som Hr. Professoren forresten slet ikke troede paa), som at Statslivet overleveredes til »Feminismen«. Det var Manddom, som fordredes i vort Statsliv.

Mod de tre Herrer Professorer optraadte Hr. Mauritz Hellberg, som alt i Begyndelsen af Debatten med Varme havde talt den kvindelige Stemmerets Sag, og særligt havde betonet det kvindelige »rösträttsarbetets« Udholdenhed. Ligeledes havde han paapeget, hvor vanskeligt det var at holde Tallet oppe i et politisk Parti. Ikke desto mindre var Medlemsantallet i Landsforbundet ikke sunket, skønt Kvinderne hverken havde haft Pressen eller Pengemidler til deres Disposition for Agitationen. Man maatte tænke paa de betydeligt lettere Forhold under hvilke Mændene havde arbejdet for deres »Rösträtt«. Hr. Hellberg raillerede Professorernes Overlegenhed i en let spøgende Tone, især var han ikke helt sikker paa Værdien af Prf. Kjellén's »Mandighed«, som han frygtede var stærkt i Familie med »Styrken i den knyttede Næve«, desuden ansaa han, at Mandighedsidealet havde ændret sig med Tiden. Han sluttede med et længere Citat af en af Mrs. Chapman Catts Taler, som paa denne Maade paa anden Haand havde ladet sig høre i Sverrigs Rigsdag.

For Kvindernes Sag talte endvidere Hr. Ernst Beckman, som varmt paapegede Retfærdigheden af Kvindens Krav paa politisk Stemmeret samt den Nytte, det skulde være baade for Stat og Samfund, at Kvindernes Indsats i Arbejdet for det offentlige skulde komme disse tilgode. Han sluttede med ligeledes at citere Mrs. Chapman Catt, som ogsaa Slutningsordene i Dr. Gulli Petrinis

Tale ved det Opinionsmøde, som Landsforeningen havde holdt den 8de Maj i Stockholm, da hun yttrede, at Kvinderne ikke ønsker en Kamp *mod* Manden, men et Arbejde sammen med ham til Samfundets Bedste.

Udvalgets Forslag fik 105 Stemmer for sig og 23 imod. Minoriteten gav sit Bifald til den liberale Reservation. Det socialdemokratiske Forslag faldt uden at være kommet til Afstemning. Uden Afstemning antages den af Udvalget formulerede Votering.

Fra Tilhørerpladserne paa Balkonen havde Mrs. Chapman Catt og Miss Hay — ledsagede af flere af de svenske Kvinder, der stod i Stemmeretsbevægelsen — fulgt den 3 Timer lange Debat. Om Mrs. Chapman Catts Interesse end var livlig, tiltrods for, at hun kun daarligt forstod det fremmede Sprog, saa var Kammerets Interesse for »den ukronede Dronning over 22 Landes Stemmeretskvinder« ikke mindre, derom vidnede de mange Blikke, som rettedes derop, og det Dagblad, der kaldte Dagen for: »Professorernes Dag«, kunde med lige saa megen Føje have kaldet Dagen i Første-Kammer for »Mrs. Chapman Catts« Dag.

Hun var dog en bestandig Paamindelse om den levende og kraftige Bevægelse, som foregaar saa godt som over hele Jorden. Det vilde næppe være en Overdrivelse at sige, at hun — trods alt — repræsenterede en »Magtfaktor«, som det kunde blive nødvendigt at regne med.

House of Commons.

Fredag d. 5. Maj 1911.

Lovforslaget for Kvindernes Frigørelse.

Sir G. Kemp, som nu indgiver dette Lovforslag til anden Behandling siger, at det afviger i 2 Punkter fra det Lovforslag som ifjor var til anden Behandling. Det første Punkt var Titelen, og det andet var Udeladelsen af, at 10 Pund Sterling skulde give Kvalifikationen til at faa Stemmeret. Titelen var bleven ændret for at kunne indrømme frie Ændringer af Lovforslaget. Det var sandt nok, at det var blevet ændret saaledes, at flere Mænd skulde kunne indbefattes end dem, der nu stod som Vælgere, dog var dette ikke Forslagets Maal, heller ikke var det derfor at Konseilspræsident Asquith havde givet det Løfte, at der skulde gives Lettelser (facilities) i det nuværende Parlament for at Lovforslaget kunde føres videre. Det andet Punkt om 10 Punds Kvalifikationen var bleven udeladt for at hindre fagot voting (at Stedfortrædere kunde opføres som Vælgere). Lovforslagets Formaal var at hindre, at der blev sat en Skranke for Kvindernes Deltagelse i de parlamentariske Valg (Hør; Hør!) Dette Lovforslag er baseret paa det klare Princip, at Valgretten skal gives til de Kvinder, som er Familieforsørgere. Man har ment, at dette skulde være den mest tilfredsstillende Skillelinie man kunde drage. Familieforsørger

Kvalifikationen er endnu ikke kommet under Debat imellem de forskellige Partier i Underhuset. Man forstod alle, at om Familieforsørgeren var en Kvinde, saa havde hun en Ret til at blive taget Hensyn til, fordi hun havde Ansvaret for Husstyrelsen, for at betale Skatter og Udgifter og havde at gøre med andre Problemer for Hjemmets Bestyrelse. (Hør, Hør!)

Lovforslaget stod udenfor Partierne.

Lovforslaget henvendte sig ikke til de forskellige Partier, idet man havde bestræbt sig for at imødekomme de fælles Anskuelser af alle Partierne i Huset. De Liberale og Arbejderpartiet vilde have et demokratisk Lovforslag, og de, der havde Ansvaret for Lovforslaget mente, at dette ogsaa var et saadant. De unionistiske Medlemmer af Forsonings Udvalget ønskede, at Lovforslaget skulde tegnes langs med visse maadeholdne Linier, og ingen kunde nægte dette var Tilfældet. Udvalget havde ogsaa taget Hensyn til Gadens Befolkning med dens skarpe Sands for det retfærdige og som følte, at noget Hensyn skyldtes de Kvinder, som betalte de forskellige Skatter. — — Under dette Lovforslag vilde omtrent en Million Kvinder blive Vælgere. For hver syv Mand vilde én Kvinde blive Vælger. For Øjeblikket led Nationen et Tab ved dygtige Kvinders Udelukkelse fra at udøve Magten til at vælge Parlamentsmedlemmer, og Nationen kunde ikke være tjent med at lade ubenyttede de Talenter den besad. Kvinderne følte, at de ikke bleve raadspurgte, naar Loven dannedes. Om de først fik Del i at danne Lovene, mente Taleren, at Mændene ikke vilde kunne faa mere loyale og skarptseende Medarbejdere end hvad de var. (Hør! Hør!) Han medgav ogsaa, at siden den nuværende Agitation havde taget de store Proportioner, var alle Sager, der angik Kvinderne blevne omhyggeligere behandlet end forud. Men hvorfor skulde de ikke ogsaa have Stemmeret?

Endvidere talte Forslagsstilleren, Sir G. Kemp, om, at Uvillien mod at give Stemmeret til Kvinderne maatte bunde i længst forsvundne Tiders Sædvaner, da Kvinderne indtog en afhængig og underordnet Stilling, og han mente, at netop fordi Mangelen paa Stemmeret var det sidste udvortes og synlige Tegn paa denne Underordnethed og Afhængighed hos Kvinderne, vistes der en saa yderlig Uvillie mod at give Valgretten til dem. (Hør! Hør!)

Kvinder som Parlamentsmedlemmer.

Det var ikke længe siden, at man i England mente, det var en Selvfølge, at hver Mand skulde blive i den Stilling i hvilken han var født. Nu troede alle Partier paa, at der skulde gives Dueligheden et ubegrændset Spillerum. Hvorfor skulde Kvinderne udelukkes fra denne Anskuelse? Maaske vilde man sige, at dette Argument vilde føre Kvinderne til Pladser i Underhuset? (Hør! Hør!) Eller til at faa Stillinger i Regeringen. (Hør! Hør!) Han vilde ikke udtale nogen Mening om dette Punkt. Der var mange Betragtninger, der kunde føre ham til at haabe, at Kvinder kunde blive Medlemmer af Huset, men han vilde se paa Sagen fra det Synspunkt, som de, der stillede Lovforslaget, havde taget i det store Hele.

Dette Spørgsmaal er bleven debatteret i